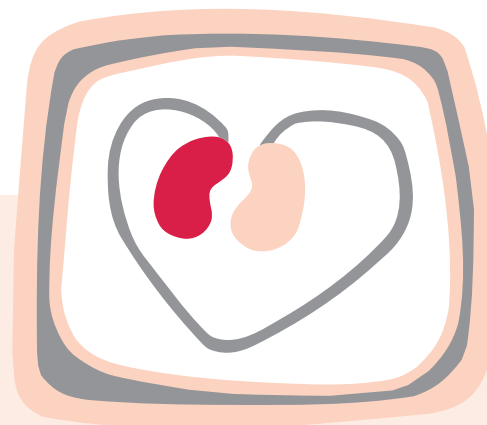

Láska prochází ledvinou

Láska prochází ledvinou

*Třetí přepracované vydání
leden 2011*

OTÁZKY A ODPOVĚDI

**IKE
M**

Transplantcentrum

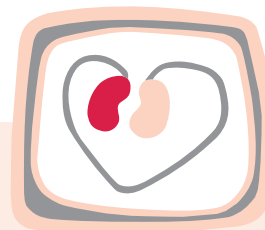
Česká transplantační společnost

NADACE
KARLA
PAVLÍKA

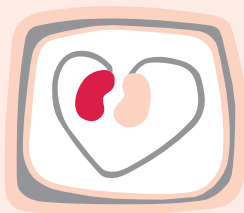
*Program transplantací ledvin
od žijících dárců*

Partnerem kampaně Láska prochází ledvinou je společnost Astellas Pharma s.r.o.

Láska prochází ledvinou

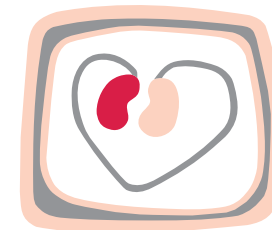
Brožurku připravili lékaři a sestry Transplantcentra IKEM a Kliniky nefrologie IKEM na základě Vašich nejčastějších dotazů a výsledků několika anket týkajících se transplantací ledvin od žijících osob.

Láska prochází ledvinou

Každý, kdo stojí před vážným krokem ve svém životě – ať už mu ho přinesl sám osud a on čeká na roli příjemce, či se rozhodl sám a dobrovolně přijímá roli dárce – si klade mnoho otázek.

V této knížce, kterou právě otvíráte, jsme shromáždili otázky, na které se nejčastěji ptáte. V případě, že zde nenaleznete odpověď na svou otázku, neváhejte kontaktovat lékaře transplantačního centra. Velice rádi Vám na ni odpoví.

Proč se provádí transplantace ledvin od žijících osob?

V současné době je hlavním limitem celé transplantační medicíny nedostatek orgánů k transplantacím. Proto řada příjemců na „svůj“ orgán čeká velice dlouho nebo se jej vůbec nedočká. Nedostatek orgánů je tedy jedním z faktorů. Dalším důvodem, a přímo oprávněním transplantací ledvin od žijících dárců je, že jejich výsledky jsou významně lepší.

Kdy se poprvé uskutečnila transplantace ledviny od žijícího dárce?

Vůbec první transplantaci ledviny provedli lékaři v americkém Bostonu v roce 1954 mezi jednovaječnými dvojčaty. První úspěšná příbuzenská transplantace ledviny u nás byla provedena 21. 3. 1966. Příjemcem se stal 24letý Karel Pavlík, který dostal ledvinu od své matky, Blaženy Pavlíkové.

Kolik transplantací ledvin od žijících dárců se provádí ve světě a u nás?

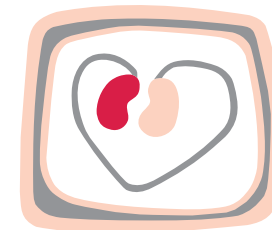
V řadě zemí se provádí daleko více transplantací ledvin od žijících dárců než u nás. Například v USA či v Norsku je více než 50 % všech transplantací ledvin od žijících dárců, v České republice v posledních letech tvoří takové transplantace pouze 2–8 %, což představuje 20-50 výkonů za rok.

Jakou „životnost“ má ledvina od žijícího dárce, jakou od zemřelého dárce?

Otázka směřuje k rozdílu délky fungování štěpu od žijícího či zemřelého dárce. Obecně platí, že ledviny transplantované od žijících dárců fungují déle než ledviny od dárců zemřelých. Z velkých souborů vyplývá, že průměrná doba funkce ledviny od zemřelého dárce se pohybuje mezi 8-12 lety, zatímco průměrná doba funkce ledviny od žijícího dárce je 20 let.

Jaké jsou výsledky těchto transplantací?

Výsledky transplantací ledvin od žijících dárců jsou významně lepší než od dárců zemřelých. Hlavním důvodem je, že se jedná o předem plánovaný, pečlivě připravený výkon. Dárce i příjemce jsou velmi dobře vyšetřeni. Obě operace – odběr i transplantace ledviny – probíhají téměř současně, a tudíž doba ischemie ledviny (tj. doba, po kterou se ledvina nalézá „mimo tělo“) je velice krátká. To je jeden z hlavních důvodů, proč ledvina začíná bezprostředně po transplantaci ještě na operačním sále fungovat. Další výhodou plánovaného výkonu je, že příjemci může být ještě před transplantací nasazena imunosupresivní léčba. V době transplantace má již účinnou hladinu léků, které zabraňují tomu, aby se jeho organismus imunologicky bránil „cizímu“ orgánu.

Kdo všechno může být žijícím dárce?

Žijícím dárce ledviny může být každá osoba starší 18 let, která chce nezištně poskytnout tento orgán svému příbuznému či jinak blízké osobě.

Kdo v příbuzné posloupnosti je nejvhodnějším dárce?

Otázku nejvhodnějšího dárce v rodině je nutné posuzovat vždy individuálně. Neexistuje jednotný postup. Nejčastějšími dárce jsou rodiče, sourozenci, v poslední době manželé i prarodiče.

Je život s jednou ledvinou jiný než se dvěma?

Skutečnost, že k životu a dostatečné funkci ledvin spolehlivě postačí jen jedna ledvina, je dlouhou dobu známa. I tuto jednu ledvinu může postihnout jakékoliv onemocnění ledvin, nicméně takové riziko je velmi malé. Protože dárce je i po odběru dlouhodobě pečlivě sledován, jsou případná onemocnění s velkou pravděpodobností včas rozpoznána a léčena.

Může mi dát ledvinu babička? Existuje nějaká věková hranice pro dárce?

Samotný věk není pro rozhodnutí o možnosti darování ledviny směrodatný. Více než věk kalendářní rozhoduje celkový zdravotní stav možného dárce. Každý potenciální dárce je před případnou operací pečlivě vyšetřen. Pokud

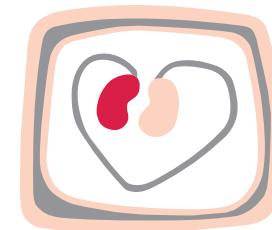
je při vyšetření nalezeno závažné onemocnění, není možné operaci provést. Pravdou je, že celá řada starších lidí je v celkově dobrém zdravotním stavu a odnětí ledviny pro ně nepředstavuje nijak zvlášť rizikový výkon.

Moje manželka trpí chronickým onemocněním ledvin a její ošetřující lékař jí řekl, že v krátké době bude třeba zahájit dialyzační léčbu. Bohužel již nemá rodiče a nemá ani žádné sourozence. Existuje nějaké řešení, aby mohla rychle podstoupit transplantaci ledviny?

I když Vaše paní již nemá pokrevně spřízněné příbuzné, řešení existuje. Vhodným dárce ledviny pro svou manželku můžete totiž být i Vy sám. Je nyní již dobře známo, že transplantace ledvin od pokrevně nepříbuzných dárce (manželé, druzi, blízcí přátelé) jsou stejně úspěšné jako transplantace od pokrevně příbuzných dárce (rodiče, sourozenci apod.). K tomu, abyste mohl být zvažován jako dárce ledviny pro svou manželku, je nejprve třeba zjistit Vaši krevní skupinu a eventuálně provést tzv. křížovou zkoušku. Vaši krevní skupinu zjistíte u svého ošetřujícího lékaře nebo lékaře Vaší manželky. Případná křížová zkouška bude následně provedena v transplantačním centru.

Může být dárce člověk s alergií?

Běžná alergie není v žádném případě překážkou pro darování ledviny.

Může mi ledvinu darovat manželka?

Manžel a manželka jsou geneticky nepříbuznými osobami. V posledních letech jsou tyto dvojice stále častěji akceptovány jako dárci ledvin k transplantaci. Výsledky takovýchto transplantací jsou plně srovnatelné s transplantacemi od rodičů či jiných pokrevních příbuzných.

Je mi 23 let, zatím nemám ještě děti a chtěla bych dát ledvinu mamince. Je to možné?

Je známo, že ženy s jednou ledvinou mají zdravé děti. Těhotenství je však pro organismus ženy velká zátěž. Proto darování ledviny u žen, které plánují rodinu, spíše nedoporučujeme.

Jaké právní kroky je třeba podniknout v případě, že dárce bude můj vlastní bratr nebo můj vlastní dospělý syn?

Zákon žádné překážky neklade, pokud se jedná o osoby způsobilé k právním úkonům.

Kdo může darovat ledvinu, když z rodiny má každý jinou krevní skupinu?

Pro úspěšnou transplantaci není nutná shodná krevní skupina, ale krevní skupiny musí být slučitelné – kompatibilní. Například osoba

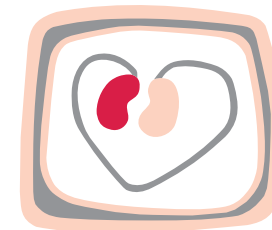
s krevní skupinou 0 může být dárce pro nemocného s jakoukoliv krevní skupinou. Tabulku, ve které najdete schéma, které skupiny jsou kompatibilní, naleznete v závěru brožury. I když dárce a příjemce nemá kompatibilní krevní skupinu, neznamená to, že transplantaci ledviny není možno provést. V principu existují dvě možnosti. Pokud je dvojic s podobným osudem více, je možné aby si ledviny vzájemně vyměnily. Tento postup nazýváme zkříženou transplantací a provádí se u obou párů v jeden den. Další možností je odstranit z těla příjemce ještě před transplantací protilátky proti krevní skupině dárce a zamezit jejich další tvorbě. Tento přístup je více rozšířený v západní Evropě, ale i v České republice v IKEM byla již taková transplantace úspěšně provedena. V takovém případě je nutno počítat s delší specifickou přípravou a větší imunosupresí.

Může darovat ledvinu člověk, který popíjí pivo?

Pokud možný dárce ledviny netrpí vážným onemocněním jater (způsobeným například dlouhodobým užíváním nadměrných dávek alkoholu), je možno popíjení piva akceptovat.

Je třeba shody v Rh faktoru?

Neshoda v Rh faktoru neovlivňuje výsledek transplantace, a proto se na ni při výběru nehledí.

Může být dárce onkologicky nemocný?

Onkologicky nemocný člověk dárce být nemůže, ale člověk, který v minulosti prodělal onkologické onemocnění a úspěšně se vyléčil, se dárce ledviny stát může. Odstup mezi vyléčením a případným darováním ledviny je individuální, liší se podle typu nádoru.

V případě, že příjemce nemá mezi svými blízkými žádného vhodného dárce s kompatibilní krevní skupinou, je možná výměna ledvin mezi několika dvojicemi?

Ano, taková možnost existuje, i v České republice již bylo provedeno několik takových transplantací. Koordinace výměny ledvin mezi několika dvojicemi klade vysoké nároky na možné dárce, příjemce, lékaře a všechny zúčastněné, zvláště z organizačního hlediska.

Je nutná genová shoda při transplantaci ledviny od žijícího dárce?

Pojem genová shoda je nepřesný, u transplantací ledvin od zemřelých dárců se klade důraz na antigenní výbavu leukocytů, tzv. HLA antigenů. Čím je shoda v těchto antigenech mezi dárce a příjemcem větší, tím větší je šance na dlouhodobou funkci štěpu. U transplantací ledvin od žijících dárců se na tuto shodu přísně hledět nemusí, protože dokonale připravený operační výkon, krátká doba ischemie a okamžitý

rozvoj funkce transplantované ledviny předčí význam HLA shody. Proto i výsledky transplantací ledvin od žijících dárců bez HLA shody jsou lepší než od zemřelých dárců s HLA shodou.

Je dárce nějak finančně odměněn?

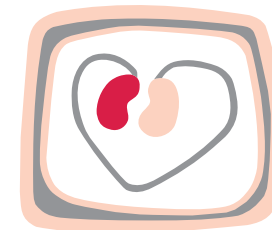
Transplantace ledviny od žijících dárců za úplatu se v České republice neprovádí.

Bylo by možné zřídit případný registr osob, které jsou ochotny darovat ledvinu někomu cizímu s tím, že by jim byla vyplacena přiměřená finanční odměna?

O takovém registru se v současné době neuvažuje. Stále převládá názor, že darování ledviny je vysoce altruistický čin, za který by neměla být poskytována žádná finanční nebo jiná protihodnota.

Předpokládá se vlastní iniciativa nemocného při vyhledávání možného dárce?

Ano, nemocný by měl informovat své blízké o své situaci a všech existujících způsobech jejího řešení.

Komu mám o svém úmyslu darovat ledvinu svému blízkému říci?

Nejpřirozenější je promluvit si nejdříve s nemocným, který na transplantaci ledviny čeká a kterému jste se rozhodl/a pomoci. Pokud dojde ke vzájemné shodě, měli byste se obrátit na nefrologa z hemodialyzačního střediska či nefrologické ambulance. Můžete se ale samozřejmě také obrátit přímo na příslušné transplantační centrum.

Jaká vyšetření musí dárce podstoupit?

Kromě určení krevní skupiny a křížové zkoušky (test slučitelnosti lymfocytů dárce s krevním sérem příjemce, tzv. crossmatch) je každý potenciální dárce ledviny pečlivě vyšetřen. Je provedeno vyšetření biochemických parametrů z krve, je opakovaně vyšetřována moč, provedeno ultrazvukové vyšetření ledvin a břicha, EKG, rentgen hrudníku a nakonec je také provedeno zobrazení tepen a žil ledvin a vylučovacích cest kontrastní látkou. Všechna vyšetření je možno provést ambulantně.

Jak dlouho trvá operace, při které se ledvina odebírá, a kdy mě propustí z nemocnice? Jak dlouho bude trvat moje pracovní neschopnost?

Operace trvá asi dvě hodiny a z nemocnice Vás propustí asi za čtyři dny. Doba pracovní neschopnosti se liší podle typu zaměstnání, obvykle jde o několik týdnů. Fyzicky náročnější povolání vyžaduje delší

dobu rekonvalescence – je totiž nutné vyvarovat se fyzické námahy, aby se zamezilo vzniku kýly v jizvě.

Kam se ledvina transplantuje a jak dlouho tato operace trvá?

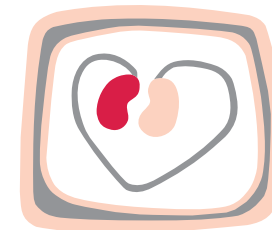
Ledvina se transplantuje do pravé jámy kyčelní (tj. do pravého podbřišku), celá operace trvá přibližně dvě hodiny. Vlastní ledviny pacienta, i když jsou již nefunkční, se z těla nevyjímají.

Je odnětí ledviny – nefrektomie – bolestivá operace?

Nefrektomie je středně těžká operace a jako taková je prováděna v celkové anestezii. První pooperační dny by mohly být bolestivé, avšak pacient dostává dostatečné dávky léků na utišení bolesti, takže by žádnou bolest pociťovat neměl. Někteří dárce mají i několik týdnů po operaci nepříjemné pocity v operované oblasti.

Jak dlouho trvá rekonvalescence pacienta po transplantaci ledviny?

Pobyt v nemocnici obvykle trvá dva týdny. Po propuštění je pak nutné se po několik týdnů vyvarovat nadměrné fyzické námahy.

Jak je dlouhá jizva po odnětí ledviny a kde se nachází?

Jizva je obvykle dlouhá asi 15 cm a nachází se vpravo nebo vlevo (podle toho, která ledvina se odebírá) pod žebry. Pokud je proveden odběr ledviny laparoskopicky, je jizva dlouhá asi 10 cm a nachází se pod pupkem, na boku jsou současně dvě malé asi 1cm dlouhé jizvy po zavedení optických nástrojů.

Musí dárce ledviny chodit na nějaké kontroly?

Každý dárce ledviny bude po celý zbytek života pravidelně sledován. To je právo dárce a na druhou stranu i povinnost zdravotnického zařízení, které jsou zakotveny v České republice zákonem (zákon č. 285/2002 Sb.). Důraz je kladen na sledování funkce zbylé ledviny. Z velkých statistik je známo, že dárce ledviny patří k nejzdravější populaci a dožívají se i nejvyššího věku. Přispívá k tomu i skutečnost, že jsou pravidelně lékařsky sledováni.

Jak dlouho bude dárce sledován?

Dárce ledviny je sledován trvale.

Jaké je riziko přenosu infekčních chorob z dárce na příjemce při transplantaci ledviny od žijících osob?

Vzhledem k tomu, že na vyšetření žijícího dárce je podstatně více času, je riziko přenosu infekčního onemocnění minimální. U transplantací ledvin od zemřelých dárců je toto riziko vyšší.

Screening infekčních chorob je v současné době natolik propracován, že k takové situaci dochází naprosto výjimečně.

Může se stát, že se transplantace nepovede?

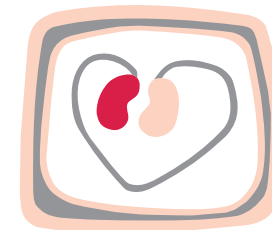
Riziko, že transplantace ledviny od žijícího dárce nedopadne dobře, existuje. O všech rizicích, jak z hlediska vlastního výkonu odběru a transplantace, tak i z hlediska dlouhodobého, jsou dárce i příjemce od ošetřujícího lékaře informováni. Obecně lze říci, že takové riziko, byť existuje, je velice malé a snahou všech je co nejvíce je snížit. Operace provádí zkušený chirurgický tým, dárce je pečlivě vyšetřen, příjemce je již před výkonem imunologicky připraven atd.

Co se stane s ledvinou, kterou tělo příjemce nepřijme?

Ledvina, u které funkce definitivně zanikla, se v těle příjemce ponechává. Pouze v případě, kdy začne působit komplikace (nejčastěji jde o teploty a bolestivost štěpu), se z těla chirurgicky odstraní.

Když se orgán „odhojí“, je už poškozený nebo ho lze ještě vrátit dárce?

Odhojením se rozumí závažné imunitní poškození transplantovaného štěpu. Odhojený orgán je zcela nefunkční. Proto ani v těle dárce již nemůže být nijak užitečný.

Jak pokračuje vývoj imunosupresivních léků, které užívá příjemce ledviny po transplantaci?

Vývoj nových imunosupresiv je v tuto chvíli velmi omezený vzhledem k faktu, že ta, která používáme, přinášejí výborné výsledky. Do klinické praxe bude zaveden Belatacept, který může nahradit u některých nemocných takrolimus nebo cyklosporin A. Více se budou používat biologické preparáty, které se podávají zpočátku po transplantaci jako indukce s cílem snížit výskyt rejekcí. K dalším pokrokům v léčbě po transplantaci může dojít ne dříve než za 10 let. Stále platí, že v poslední době je větší tendence k „šití imunosupresivní léčby na míru konkrétnímu příjemci“. Tím se rozumí, že kombinace imunosupresiv pro toho kterého nemocného se určuje individuálně podle jeho základního onemocnění a očekávaných nežádoucích účinků.

Je možná opakovaná transplantace po předchozím selhání transplantované ledviny?

Je naprosto běžné, že po selhání štěpu je nemocný delší nebo kratší dobu léčen dialýzou. Poté mu bývá nabídnuta další transplantace. Jen u velmi malého počtu nemocných je riziko selhání dalšího štěpu tak vysoké, že další transplantace nebývá indikována.

Co mohu dělat, aby ledvina dlouho fungovala?

Především je naprosto nezbytné brát pravidelně předepsané léky proti odhojení (rejekci) štěpu, tzv. imunosupresivní léky a chodit na

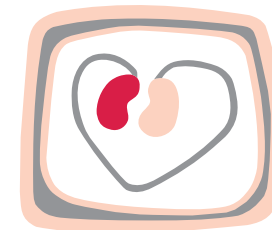
pravidelné ambulantní kontroly. V případě změny zdravotního stavu je nutné kontaktovat lékaře z příslušného transplantačního centra nebo dialýzy. Důležité je též nekouřit a snažit se aktivně žít zdravým životním stylem s dostatkem přiměřené fyzické aktivity.

Bude moci můj syn po transplantaci normálně pít i jíst? Budu mít já jako dárkyně ledviny nějaká dietní omezení?

Váš syn bude moci po transplantaci ledviny normálně pít, naopak pacientům doporučujeme větší příjem tekutin. Neměl by se přejídat, měl by jíst vyváženou stravu a eventuálně ji přizpůsobit dietním omezením, která by vyžadoval jeho zdravotní stav (například vysoký krevní tlak, vysoká hladina cholesterolu, porucha metabolismu cukrů). Dárce ledviny nemá žádná zvláštní dietní omezení, ale i pro něj platí zásady správné životosprávy.

Zkracuje darování ledviny délku života dárce?

Darování ledviny nikterak nezkracuje délku života dárce. Naopak ve Švédsku byla provedena studie kvality a délky života u dárců ledvin a bylo zjištěno, že dárce žijí delší a kvalitnější život než běžná populace. Jedním z důvodů, proč tomu tak je, je fakt, že byli před darováním ledviny dobře vyšetřeni a že pravidelně docházejí na kontroly k lékaři.

Musí být dárce ledviny jenom příbuzný nebo by mi mohl dát ledvinu i můj kamarád?

Kamarád Vám ledvinu dát může. Protože ale nejde o osobu blízkou podle Občanského zákoníku, v těchto případech transplantační zákon (zákon č. 285/2002 Sb.) ukládá, že dvojice potenciálního dárce a příjemce musí být posouzena etickou komisí. Etickou komisí jmenuje ředitel nemocnice, která provádí transplantace ledvin od žijících dárců. Úkolem této komise je posoudit vhodnost odběru a následně transplantace ledviny nikoli z hlediska medicínského, ale z hlediska etického. Hlavním úkolem komise je odhalit případný nátlak na dárce, finanční či jinou úplatu.

Chci dát ledvinu dceři, bude moci mít po transplantaci děti?

Obecně lze říci, že by Vaše dcera po úspěšné transplantaci ledviny určitě děti mít mohla, i když těhotenství po transplantaci je spojeno s mnohými riziky. V konkrétním případě by měla potom své rozhodnutí otěhotnět včas konzultovat s ošetřujícím lékařem. Jedním z velmi důležitých kritérií pro průběh těhotenství je i úroveň funkce transplantované ledviny, kterou mají pacienti po transplantaci od žijícího dárce obecně lepší. Lékař transplantačního centra bude Vaši dceru informovat i o možných rizicích a bude ji pečlivě sledovat spolu se specialistou gynekologem a porodníkem.

Jak dlouho trvá vyšetření dárce ledviny?

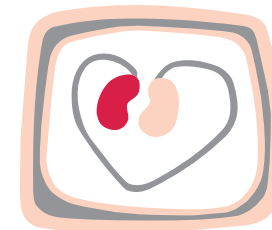
Kompletní vyšetření dárce ledviny trvá asi dva týdny, záleží na termínech doplňujících vyšetření. Vzhledem k tomu, že dárce jsou zaměstnaní, snažíme se jim vyjít vstříc dle jejich časových možností. Vyšetření dárce na lůžku trvá asi čtyři dny. Pokud jsou všechna vyšetření v pořádku, bude s dvojicí domluven vhodný termín operace.

Jsem dárce ledviny pro bratra, všechna vyšetření jsou v pořádku. Bratr ještě není dialyzován, a tak jsme se s lékaři dohodli na operaci až po dovolené. Čekají mě ještě nějaká vyšetření před operací?

Předoperační vyšetření se provádí jako u každé plánované operace, odebírá se krev, moč, provádí se RTG srdce a plic, natáčí se EKG. Většinou je u každého dárce provedena autotransfuze, tzn. že je mu odebrána a uchována na autotransfuzní jednotce krev. Krev se použije pouze v případě potřeby po operaci. Autotransfuze se provádí většinou 10 dnů před plánovaným výkonem. V této době se ještě opakuje imunologická zkouška mezi lymfocyty dárce a sérem příjemce (crossmatch).

Budu moci po darování ledviny sportovat?

Ve sportování by Vám nemělo darování ledviny nijak vadit. Dárce by měl svůj organismus šetřit bezprostředně po operaci asi 6–8 týdnů a potom postupně zatěžovat, tak jak byl zvyklý. Sporty, kde hrozí vysoké riziko úrazu, nejsou pro dárce úplně vhodné právě pro riziko poranění jediné ledviny.

Může být dárce ledviny nezletilé dítě?

Ne, žijícím dárce ledviny se může stát osoba starší 18 let, která je svéprávná a u které je podrobným vyšetřením prokázán dobrý zdravotní stav, jak fyzický tak psychický. I když z právního hlediska může být dárce kdokoli od osmnácti let, upřednostňujeme vždy dárce starší. Hlavním důvodem je, že mladí lidé mají „celý život před sebou“, budou zakládat rodiny, rozhodovat se o svém budoucím povolání, vychovávat děti atd.

Manželka je vhodným dárce ledviny pro naše dítě, mohu být o průběhu vyšetření a eventuálních rizicích informován?

S tím, abyste byl plně informován, musí souhlasit jak dárce tak i příjemce ledviny. V žádném případě se nebráníme tomu, aby s pacientem a jeho dárce přišla i blízká rodina. Ošetřující lékař i koordinátorka zodpoví všechny Vaše otázky týkající se vyšetření, operace, rizika, rekonvalescence atd.

Rozhodla jsem se darovat manželovi ledvinu. Bohužel mám krevní skupinu B a manžel A. Lékař mi řekl, že to není možné.

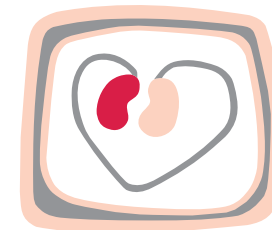
Transplantace ledviny od žijícího dárce provádíme u dvojic, jejichž krevní skupina je shodná nebo slučitelná – tzv. kompatibilní (přehled kompatibilních krevních skupin je v tabulce na konci knížky). Ve Vašem

případě existuje ale možnost provedení tzv. zkřížené transplantace. Pokud se objeví jiná dvojice, u níž je dárce krevní skupiny A a příjemce B, mohla byste dát ledvinu právě tomuto příjemci a naopak dárce druhé dvojice by dal ledvinu Vašemu manželovi. Takové transplantace provádíme. Oba odběry ledvin i následné transplantace probíhají v jeden den, téměř současně. Ve Vašem případě by bylo vhodné, abyste oba podstoupili vyšetření a byli v transplantačním centru registrováni. Až se objeví vhodná dvojice, bude možno zkříženou transplantaci provést.

Další možností je odstranit z těla příjemce ještě před transplantací protilátky proti krevní skupině dárce a zamezit jejich další tvorbě. Tento přístup je více rozšířený v západní Evropě, ale i v České republice v IKEM byla již taková transplantace úspěšně provedena. V takovém případě je nutno počítat s delší specifickou přípravou a větší imunosupresí.

Moje dcera má krevní skupinu 0 a já jako dárce krevní skupinu A. Připadá do úvahy tzv. zkřížená transplantace?

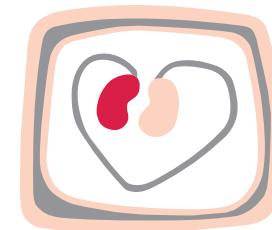
Bohužel příjemci krevní skupiny 0 jsou velice znevýhodněni – darovat jim může ledvinu pouze dárce s krevní skupinou 0. Ale takový dárce může darovat ledvinu příjemcům všech krevních skupin, a proto možnost zkřížené transplantace v tomto případě téměř nepřipadá do úvahy. Jedinou příležitostí by byla pozitivní imunologická zkouška mezi dárce krevní skupiny 0 a příjemcem. Další možností je odstranit z těla Vaší dcery ještě před transplantací protilátky proti Vaší krevní skupině a zamezit jejich další tvorbě (viz. odpověď na předchozí otázku.)

Musím nejdříve chodit na dialýzu nebo mohu být ještě předtím transplantován?

Naopak velkou výhodou transplantací ledviny od žijícího dárce je to, že u pacienta nemusí být vůbec zahájena dialyzační léčba a pacient se nemusí vystavovat rizikům této léčby. Správný postup je následující. Je-li nemocný sledován v nefrologické ambulanci pro chronické selhání ledvin, měl by být včas ošetřujícím lékařem informován o možnostech jeho léčby. Na prvním místě by měly být informace a úvaha o transplantaci ledviny od žijícího dárce. Pokud nemocný nemá možnost živého dárcovství, musí se rozhodnout, zda bude docházet na hemodialýzu nebo jestli bude u něho zahájena peritoneální dialýza. Současně může být zařazen do čekací listiny na transplantaci ledviny od zemřelého dárce.

Poznámky:

Pokud jste nenašli odpověď na jakoukoli Vaši otázku, neváhejte kontaktovat lékaře Vašeho transplantačního centra. Velice rádi Vám odpovíme a poradíme. Seznam všech transplantačních center v České republice, kontaktní jména, telefony a adresy najdete na www.transplantace.eu. Na těchto stránkách najdete i poradnu pro pacienty a jejich blízké, kam můžete své dotazy směřovat, a odborníci Vám odpoví.

Kompatibilita krevních skupin u transplantací ledvin od žijících dárců

Příjemce	Dárce			
A	A	0		
0	0			
B	B	0		
AB	A	B	0	AB

Rh faktor nehraje žádnou roli. Při nekompatibilitě v krevní skupině kontaktujte transplantační centrum. Existuje možnost tzv. zkřížené transplantace a eventuálně po speciální imunologické přípravě lze provést i transplantaci u dvojic s nekompatibilní krevní skupinou.

